

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1555/2021
15.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејана Спасојевић Иванчић, адвокат из ..., против тужене Високе пословне школе струковних студија ... из ..., чији је пуномоћник Бошко Ковачевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 598/21 од 24.03.2021. године, на седници одржаној 15.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 598/21 од 24.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2266/20 од 15.01.2021. године, одбијен је тужбени захтев да се поништи као незаконито решење тужене број ...-... од 05.12.2018. године и обавезе тужена да тужиоца врати на рад, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 116.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 598/21 од 24.03.2021. године, одбијена је жалба тужиоца и наведена првостепена пресуда је потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11 ... 18/20) и нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије указује се у суштини на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која не представља разлог због којег се ревизија може изјавити. Разлог за ревизију могу бити битне повреде предвиђене чланом 407. став 1. тачка 1. – 3. ЗПП, на које се у ревизији не указује. У овој правној ствари, другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права као правилну, оценио битне жалбене наводе и поступио у складу са одредбама члана 396. став 1. и став 2. ЗПП. Оспоравању утврђених чињеница у поступку по ревизији нема места, насупрот прописаног у члану 407. став 2. ЗПП. Врховни касациони суд у поступку по ревизији не испитује побијану пресуду изван дозвољених разлога за изјављивање овог правног лека.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код тужене закључењем уговора о раду од 14.07.2016. године, ради обављања послова професора струковних студија. У школској 2017/2018. години тужилац је био задужен предметом ..., ..., и предметом На састанку Катедре за ... одржаном 21.05.2018. године разматрана је реализацији наставних активности у претходном семестру и разговарало се о плану реализације наставних активности у наредном периоду, те да се за наредну школску годину планира по први пут извођење наставе из предмета ..., на рационалан начин прерасподелом путем постојећег наставног кадра, али није предложен професор за извођење наставе односно вежби за новопланирани предмет, а такође ни за предмет ... уместо ББ. После седнице већа одржане 29.06.2018. године, директорка тужене ВВ је у неформалном разговору упитала тужиоца да ли би он могао да пређе на смер ..., а тужилац је одговорио да се плаши да нема знање да квалитетно ради тај посао, али се изричито није одредио на питање директорке.

На седници Наставног већа одржаној 28.09.2018. године, тужилац је дискутовао поводом друге тачке дневног реда: Предлога плана реализације предавања и вежби у зимском семестру школске 2018. – 2019. године, те указао да је према достављеном Плану расподеле њему ускраћен предмет који је држао и дат другом колеги, а да он није предвиђен да држи ништа друго, те не може имати фонд часова и да би то представљало пример мобинга празног стола. На питање директорке да ли му је нуђено да предаје на смеру ..., тужилац је одговорио „нудили сте свој тројници ...“, а пошто је директорка инсистирала на јасном одговору, тужилац је изјавио „нисте ми отворено нудили, него питали да ли ти имаш могућност, способности и референце да се као ББ пребациш на ... и да је рекао да као ББ нема знања“, те након што је директорка поновила питање „Не можете, јел тако“ констатовано је да тужилац то потврђује климањем главе. Утврђена је садржина даљег излагања директорке и тужиоца у вези проблема који је он изнео, као и дискусија других учесника. На овом скупу директорка је пренела садржину телефонског разговора вођеног претходног дана, када је тужилац назвао помоћника директора за наставу ГГ и овој колегиници упутио клетву и псовку, клетву речима „Онај ко узима од уста мог детета и туђе деце нека даје за здравље свог“ и опсовао мајку, што је и директорка чула преко укљученог спикерфона. Садржина и тон разговора, са клетвом и псовком упућеном од стране тужиоца, су др ГГ довели у стање изразите узнемирености. Тужилац је потврдио да је речи клетве употребио у телефонском разговору вођеном са ГГ, додајући да је повод телефонском позиву било то да је упознат са материјалом за

седницу у ком није било његовог имена у распореду наставних активности, због чега је желео објашњење зашто му је узет предмет ... када је на седници 25.01.2018. године постигнута сагласност око тог предмета, а да га је поводом тога ГГ упућивала на директорку. Тужена је 10.10.2018. године донела решење којим је тужиоца због наведеног догађаја удаљила са рада, али је то решење поништено у судском поступку.

Дана 13.11.2018. године тужена је у писаној форми тужиоца упозорила на постојање разлога за отказ уговора о раду. У упозорењу тужиоцу је стављено на терет да је повредио радну обавезу из члана 179. став 2. тачка 2. и 5. Закона о раду, и непоштовање радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 8. истог закона, које се огледају у повреди радне обавезе предвиђене чланом 92. став 1. тачка 2. и непоштовању радне дисциплине предвиђене чланом 93. став 1. тачка 10. и 21. Правилника о раду туженог од 29.01.2015. године, а састоји од одбијања захтева директора или другог надређеног за извршење одређених радних обавеза, вређање и клеветање чланова колектива у радним просторијама, претње угрожавањем живота и тела и друго узнемиравање, а због тога што је одбио захтев директора и других надређених за извршење одређених радних обавеза у смислу неприхватања новог наставног предмета на седници ... од 21.05.2018. године, није прихватио преквалификацију за студијски програм ... понуђену од стране директорке школе 29.06.2018. године и што је 26.09.2018. године после достављања материјала за седницу Наставног већа, позвао помоћника директора за наставу ГГ путем телефона, па како није предвиђен за предавање и вежби из предмета ..., обратио јој се непримереним повишеним тоном и у том разговору рекао „Дабогда сваки динар који сте узели од мене и мог детета дали вашој деци за крст и за венац“ и уз жестоку псовку завршио разговор. Тужиоцу је упозорењем стављено на терет и то да је на седници Наставног већа 28.09.2018. године изнео бројне неистине, да се понашао непримерено и да је због врло дрског понашања удаљен са те седнице.

Тужилац се изјаснио на достављено упозорење, после чега је тужена донела оспорено решење од 05.12.2018. године о престанку радног односа тужиоца отказом уговора о раду, из идентичних разлога као у упозорењу о постојању разлога за отказ уговора о раду.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужиоцу законито престао радни однос код тужене, отказом уговора о раду због учињене повреде радне дисциплине, испољеним понашањем непримереног обраћања и вређања ГГ, запослене код тужене, према којој се опходио на недоличан и увредљив начин, што се не може толерисати. Због овога, по оцени првостепеног суда, испуњени су услови за отказ уговора о раду тужиоцу у смислу члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и члана 93. став 1. тачка 10. и 21. Правилника о раду тужене од 29.01.2015. године, како је тужена и навела у донетом упозорењу и решењу о отказу уговора о раду тужиоцу. Са овог разлога тужиоцу је законито отказан уговор о раду, независно од околности што се нису стекле друге повреде које су му стављене на терет. Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева као правилно.

Неосновано се ревизијом тужиоца оспорава правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова.

У члану 179. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 113/17) је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћења (тачка 2.), ако учини другу повреду радне обавезе утврђене општим актом, односно уговором о раду (тачка 5.), а у ставу 3. да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину, и то ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 8.). Правилником о раду тужене од 29.01.2015. године у члану 93. став 1. је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако не поштује радну дисциплину, поред осталог, ако одбије захтев директора или другог надређеног за извршење одређених радних обавеза (тачка 10), ако вређа и клевета студенте и чланове колектива, као и услед претње угрожавањем живота и тела, изазивања нереди или туче или учествовања у истим, у радним просторијама или на другим местима на којима се запослени налази као представник послодавца (тачка 21).

За постојање пуноважног престанка радног односа отказом уговора о раду довољно је постојање једног отказног разлога. Имајући у виду утврђене чињенице на којима је засновано оспорено решење у погледу постојања отказног разлога из одредбе члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду а у вези одредбе члана 93. став 1. тачка 21. Правилника о раду туженог и да је доношењу оспореног решења претходило упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду у смислу члана 180. Закона о раду, по оцени Врховног касационог суда правилно је материјално право примењено код оцене да је решење о отказу уговора о раду тужиоцу законито.

Неосновани су наводи ревизија о погрешној примени материјалног права и изосталом образложењу који су то уобичајени стандарди понашања и прихватљиве комуникације запослених у конкретном пословном окружењу. Насупрот таквом истицању, везано за стандарде понашања у конкретном пословном окружењу високо школске установе, говори садржина пресуда нижестепених судова и разлози на којима су засноване у правилној примени материјалног права. Код постојања отказног разлога непоштовање радне дисциплине прописане актом послодавца, односно понашања запосленог које је такво да не може да настави рад код послодавца из члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, закључак о постојању овог отказног разлога зависи од разумне оцене у конкретном случају, како је то закључио и другостепени суд када је навео да је понашање тужиоца такво да се не може толерисати, јер се по разумној оцени таквим понашањем угрожава организација рада школе и ремети дисциплина, да школа поред образовне има и васпитну улогу, да васпитне ставове на полазнике школе преносе запослени професори односно наставно особље, и да се не може очекивати од школе да задржи на раду професора који се осталим запосленима обраћа непримереним речима, клетвом, псовкама, што код просечног човека изазива психичку узнемиреност.

У конкретном случају, ради се о повреди радне дисциплине предвиђене у члану 93. став 1. Правилника о раду тужене, учињене од стране тужиоца вређањем запослене професорке, као повреди санкционисаној отказом уговора о раду. Поводом ревизијских истицања, указује се да службено опхођење подлеже правно заштићеним етичким нормама, чијим се кршењем образује разлог за отказ уговора о раду, у овом случају дат професору, овде тужиоцу, који се у иницираном службеном разговору обраћа другом професору исте установе, недоличним опхођењем и вређањем, чиме је испољио

понашање неспојиво са даљим радом код тужене Високе пословне школе струковних студија. Стога, Врховни касациони суд налази да као што је правилно одбијен захтев тужиоца ради поништаја оспореног решења о отказу уговора о раду, тако је правилно одбијен и захтев тужиоца за враћање на рад у смислу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду.

Захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен као неоснован, јер трошкови одговора на ревизију нису били потребни ради вођења парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 414. став 1. и 165. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић